

Svatodušní novéna

Vojtěch Kodet

Veni Creator Spiritus

Úvod

Novéna může sloužit jako inspirace k osobní i společné modlitbě, zvláště před slavností Seslání Ducha svatého, dále před biřmováním, v rámci duchovní obnovy či před důležitými životními rozhodnutími.

Každý den novény má tři stěžejní části.

1. Četba Božího slova.
2. Rozjímání, ke kterému může posloužit předložené zamyšlení.
3. Modlitba, do které je každý den nabídnuto uvedení.

Před slavností Seslání Ducha svatého se novéna začíná modlit v pátek po Nanebevstoupení Páně a končí o vigílii slavnosti Seslání Ducha svatého. Při společné modlitbě je možné vložit novénu do širšího rámce modlitebního večera či společné adorace.

Poprvé devět dní před letnicemi Ježíšovi učedníci "jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou Matkou Marií a s jeho příbuznými" (Sk 1,14). Přizvěme tedy i Pannu Marii, aby se modlila s námi o nové letnice v našem životě a v životě církve. Třeba tím, že každý den přidáme k modlitbě desátek růžence s vloženým tajemstvím "který Ducha svatého seslal".

Na začátek modlitby je vhodné zařadit svatodušní hymnus Veni Creator Spiritus (Přijď, Tvůrce Duchu svatý), nebo sekvenci Veni sancte Spiritus (Přijď, ó Duchu přesvatý). Na závěr je možno přidat některou z modliteb k Duchu svatému nebo modlitbu Páně a Zdrávas Maria. Modlitby k Duchu svatému najdeme v dodatku této novény.

1. den: Touha, žízeň po Bohu

1) Texty Písma svatého

Jan 7,37-39: V poslední, hlavní den svátků Ježíš stál v chrámě a hlasitě zvolal: "Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mně věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra." To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl dán, protože Ježíš nebyl ještě oslaven.

Zj 21,5-6: A ten, který seděl na trůně, řekl: "Hle - všechno tvořím nové!" Pak dodal: "Napiš: Tato slova jsou spolehlivá a pravdivá." Také mi řekl: "Stalo se! Já jsem alfa i omega, začátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám pít z pramene živé vody zadarmo."

2) Zamyšlení

Jedním z předpokladů přijetí daru Ducha svatého je touha, žízeň po Bohu, po jeho lásce, pokoji a radosti, touha po božském životě v nás. Tato vnitřní žízeň je v nás již vyvolána skrytým působením Ducha svatého, který nás skrze ni zve k větší otevřenosti pro Boží působení v našich srdcích. Tato touha je čistě duchovní podstaty a nemůže ji utišit nikdo jiný, než Bůh sám. Svatý Augustin to vyjádřil ve svých Vyznáních:

"Stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v tobě" (Lib. 1,1:

CCL 27,1), a v jednom svém kázání: "Až Bůh bude všechno ve všem, všechny touhy pomínou" (Tract. 65,1-3: CCL 36,490-492). Tuto žízeň v nás Pán záměrně vyvolává

svým slovem, svědectvím druhých, ale také nenaplněností z pozemských dober, kterými se člověk snaží tuto žízeň utišit. Všechny duchovní touhy - po modlitbě, po vnitřním pokoji, po svatosti, po spáse druhých - jsou vždy touhou po Duchu svatém. Je to odlesk touhy, kterou Bůh touží po člověku a jeho lásce, dříve než si člověk uvědomí svoji touhu po Bohu. Ježíšovo zvolání na kříži "Žízním" (Jan 19,28) je vyjádřením této Boží touhy po spáse každého člověka, po odpovědi lásky z naší strany, po tom, aby se v nás skrze Ducha svatého zrodil nový člověk.

Je třeba tyto vnitřní touhy v nás nejprve postřehnout a odlišit od povrchních tužeb našeho života. Pak za tuto Božskou žízeň můžeme děkovat a také se jí můžeme oddat.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za dar touhy a děkuj za žízeň po životě, po lásce, pokoji a štěstí, za žízeň po Bohu. Děkuj Pánu za jeho touhu po tobě.

Pros za odpuštění, že jsi touhy v sobě zašlapal či je chtěl uspokojit mimo Boha, a pros o pravou touhu po Bohu, po Duchu svatém.

2. den: Ježíš Kristus

1) Texty Písma svatého

Jan 7,37: Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije.

Jan 4,10.13-14: Ježíš ji na to řekl: "Kdybys znala Boží dar a věděla, kdo ti říká: ‚Dej mi napít‘, spíše bys prosila ty jeho, aby ti dal živou vodu ... Každý, kdo se napije této vody, bude zase žíznit. Kdo se však napije vody, kterou mu já dám, nebude žíznit navěky, ale voda, kterou mu dám já, stane se v něm pramenem vody tryskající do života věčného."

2) Zamyšlení

Ježíš Kristus je ten, který v nás otevírá pramen živé vody. Setkání s ním se stává okamžikem, který mění lidský život. V Ježíši poznáváme Boha jako toho, který se dá nalézt, toho, který napřed hledá nás, přichází k nám, abychom my mohli přijít k Bohu. On stojí u dveří našeho srdce a čeká, až mu otevřeme (srov. Zj 3,20), aby nás mohl obdarovat Duchem svatým.

On je ten, který s Otcem sesílá Ducha svatého stále znovu na svou církev a na každého z nás. Je třeba tedy znovu objevit Krista, přijít k němu a přijmout ho, otevřít své srdce jeho lásce a zamilovat si ho, zvolit si ho nově jako svého Pána a přítele. Uvěřit, že on je ten, který má klíč k mému novému životu v Duchu svatém.

Jestliže chci, aby se Ježíš stal skutečně Pánem mého života, nemůže pánem být něco jiného, ani já sám. Tou nejčastější překážkou v působení Ducha svatého v nás je, že se nezřekneme sebe sama ve prospěch Krista, že nedovolíme Pánu Ježíši, aby se v našem životě ujal své vlády.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána a děkuj mu za to, že on je ten, který tě hledá, touží po tobě, čeká na tebe, přichází k tobě a přitom čeká, až ty přijdeš k němu. Děkuj mu za vše, co pro tebe v životě vykonal.

Odpros za vzpoury svého života, slepotu, hluchotu a zatvrzelost svého srdce a popros o důvěrnost s Kristem. Otevři Pánu své srdce, pusť ho do svého života, dej mu důvěru a přijmi ho za svého Pána.

3. den: Dar Ducha a ovoce Ducha

1) Texty Písma svatého

Řím 5,5: Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

Řím 8,9: Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží. Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho.

Gal 5,22-23: Ovoce Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost. Proti takovým věcem se nestaví žádný zákon.

2) Zamyšlení

Pán Ježíš slíbil dar Ducha svatého všem, kteří v něho uvěří. O letnicích seslal svého Ducha na apoštoly a na všechny, kteří s nimi setrvali na modlitbách. Po letnicích apoštol Petr řekl všem, kteří jeho kázáním byli zasaženi v srdci: "Obráťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy, a jako dar dostanete Ducha svatého" (Sk 2,38).

Také my jsme přijali dar Ducha svatého ve křtu, při biřmování, přijímáme ho v ostatních svátostech a když se s vírou modlíme nebo čteme Písmo svaté. Je to veliký dar, ve kterém je pro nás zahrnuto vše ostatní. Svatý Augustin řekl: "Duch svatý je zosobněná láska." Duch svatý v nás miluje Boha i lidi, je zdrojem naší naděje i víry. Projevuje se v našem životě různými vlastnostmi, jak je popsal apoštol Pavel: láskou, radostí, pokojem, shovívavostí, vlídností, dobrotou, věrností, tichostí a zdrženlivostí (srov. Gal 5,22-23). Tyto vlastnosti jsou neklamným znamením působení Ducha svatého.

S darem Ducha svatého jsme přijali také plné odpuštění hříchů, smíření s Bohem a nový život, ve kterém jsme se stali Božími dětmi. On v nás uzdravuje vše nemocné a srovnává vše křivé. On v nás tvoří příbytek Nejsvětější Trojice a uvádí nás do vztahu ke všem božským osobám. Tvoří naši novou identitu. Tento Duch, kterého jsme již přijali, chce v nás stále rozmnožovat svoji přítomnost i působení.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána a děkuj mu za dar jeho lásky, za všechno, co ti již v životě dal, za dar života, za dar křtu, za dar víry, za milost obrácení. Děkuj za dar Ducha Posvětitel a Utěšitel, za dar Ducha lásky. Děkuj za mnohotvárné působení Ducha svatého ve svém životě.

Pros za odpuštění své pýchy a soběstačnosti, ve které jsi chtěl žít bez Boha podle svých představ a ze svých sil, a pros o milost Ducha svatého, který dává pravý život. Obnov křestní slib.

4. den: Duch pravdy

1) Texty Písma svatého

Jan 14,16-17: Já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy. Svět ho nemůže přijmout, protože ho nevidí a nezná. Vy ho znáte, neboť přebývá u vás a bude ve vás.

Jan 16,13: Až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít.

2) Zamyšlení

Přijetí Ducha svatého je úkon víry. Ježíš mluví o tom, že svět nemůže přijmout Ducha pravdy, protože ho nevidí a nezná (srov. Jan 14,17). Svět totiž nezná pravdu a brání se jí přijmout. Ani pro nás není snadné se zcela otevřít pro Ducha pravdy, který nás chce uvést nejen do pravdy o Bohu a o světě, ale především do pravdy o nás samotných.

Lidé se bojí pravdy, poněvadž bývá nepříjemná. Ale to je jen jedna stránka pravdy, ona také osvobozuje. "Poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí" (Jan 8,31), řekl Ježíš židům. Ti to však nepřijali.

Chceme-li přijmout Ducha pravdy, je třeba se ve víře otevřít novému pohledu na náš život, na nás samotné, a neurčovat dopředu, kam až Duch svatý může vstoupit a kam ne, na co může posvítit a na co ne, co mu dovolíme vykonat a co nikoliv. Naše vnitřní výhrady a nevydanosti způsobují, že Duch svatý nemůže zcela proniknout naši bytost. V Duchu svatém se postavme proti lžím o nás, které nám řekli jiní lidé, proti představám, které máme o sobě a o svém životě, proti pochybnostem, které námi zmítají, proti vnitřní přetvářce a neupřímnosti. Toho všeho se zřekněme, abychom mohli přijmout Boží pohled na nás. Bůh chce, abychom byli sami sebou, on nás miluje a přijímá nás takové, jací jsme, a tím nás uschopňuje přijmout sebe, druhé i okolnosti našeho života.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána a děkuj mu za pravdu, do které tě svým Duchem uvádí. Děkuj mu za pravé poznání smyslu života, životních hodnot, za rozlišení pravdy a lži, dobra a zla. A hlavně mu poděkuj za to, že se smíš poznávat takový, jaký jsi a jakým tě chce mít Bůh. Odpros za chvíle, kdy ses bránil pravdivému pohledu na život a na sebe, kdy jsi raději naslouchal lžím a polopravdám. Pros Pána, aby ti dal odvahu k pravdě, ať je jakákoliv, a aby ti dal odvahu se postavit proti vší polopravdě a lži ve tvém životě, ať už o tobě či o druhých. Pros o lásku k pravdě.

5. den: Usvědčování z hříchů a odpuštění

1) Texty Písma svatého

Jan 16,8-9: A on, až přijde, usvědčí svět ze hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu. Hřích je v tom, že ve mně nevěří.

Zach 12,10: Na dům Davidův, na toho, jenž sídlí v Jeruzalémě, vylijí Ducha milosti a proseb o smilování.

2) Zamyšlení

Přijmout Ducha svatého a nechat ho v sobě působit znamená také rozejít se s hříchem, s hříšnými postoji a nechat se z hříchu usvědčovat. Náš největší hřích však není většinou nějaký skutek, ale náš život fakticky bez Boha, kdy se řídíme pouze svou vůlí, žijeme ze své síly, podle svých představ a ve středu svého života máme svoje já, kolem kterého se točí naše zájmy. Duch svatý, který chce přijít v plnosti do našeho života, nás usvědčuje z této sebestřednosti, samolibosti a pýchy, jíž se projevuje naše faktická nevěra. Život podle naší vůle a ne podle vůle Boží, z naší síly a ne ze síly Ducha, nazývá apoštol Pavel životem podle těla. "Nuže, bratři, nejsme vázáni povinnostmi k tělu, že bychom museli žít, jak chce tělo. Žijeme-li totiž tak, jak chce tělo, musíme umřít; jestliže však s pomocí Ducha ničíte záludnosti těla, budete žít" (Řím 8,12-13).

Život v dobrovolné závislosti na Bohu není snadný, ale je krásný. Každý z nás se musí rozhodnout a denně rozhodovat, kdo bude ve středu jeho života, jestli on sám, nebo Bůh, který dává svou milost pokorným a Ducha svatého těm, kdo ho poslouchají (srov. Sk 5,32).

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za to, že přišel, aby nás vykoupil a vynesl na světlo věci skryté, abychom více nechodili v temnotě. Děkuj mu za dar poznání vlastní hříšnosti a ubohosti, sebestřednosti, samolibosti a nevěry. Děkuj za dar odpuštění.

Pros za odpuštění především své neochoty přiznávat svůj hřích, nechat se usvědčovat z hříchu a měnit životní postoje. Pros o Ducha svatého, který usvědčuje i odpouští, o Ducha proseb o smilování, o Ducha pravého pokání.

6. den: Svoboda

1) Texty Písma svatého

2 Kor 3,17: Ten Pán je však Duch; a kde je Duch Páně, tam je svoboda.

Gal 5,16-18: Chci říci toto: Žijte duchovně, a nepropadnete žádostem těla. Tělo totiž touží proti duchu a duch zase proti tělu. Mezi nimi je vzájemný odpor, takže neděláte, co byste chtěli. Jestliže však se necháváte vést Duchem, nejste už pod Zákonem.

Řím 8,2: Vždyť zákon Ducha, který dává život v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti.

2) Zamyšlení

Pán Ježíš nám přinesl pravou svobodu, kterou v Duchu svatém může zakusit každý, kdo se nechá osvobodit a kdo se pod vedením Ducha svatého učí v této svobodě žít. To, co nás nejvíce zotročuje, je hřích, satan a strach ze smrti. V tom všem můžeme zakusit osvobození skrze víru v Ježíše Krista. Není však snadné si tuto svobodu uchovat a plně v ní žít. V konkrétním životě na sobě zakoušíme, kolik věcí nás vnitřně poutá, na čem jsme závislí, co nás ovlivňuje. Záleží na nás, chceme-li žít v plné svobodě dětí Božích, nebo se necháme zotročovat. Duch svatý v nás nepůsobí proti naší vůli a čeká na naši svobodnou poslušnost, oddanost a spolupráci.

Je třeba se nechat Duchem svatým uvádět do plné svobody a učit se poslouchat v každodenním životě. Trpělivě Pánu předkládat svoje vzdory, zatvrzelosti a svévolná rozhodnutí, která nás tolik vnitřně ochromují a uzavírají Duchu svatému. Celý život se učíme poslouchat v nejobyčejnějších věcech, v plnění přikázání, v žití stavovských povinností, v poslušnosti druhému člověku a ve zřikání se svého názoru a pohledu, v přijetí událostí, které nemůžeme změnit. Tak můžeme s milostí Boží překonávat každý den lpění na sobě a zřikat se sebe sama. Tím vším vrůstáme do plné svobody Ježíšovy, svobody pro Otcovu vůli a pro vedení Duchem svatým.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za to, že tě osvobodil od hříchu, od satana a od smrti. Děkuj mu za svobodu, ve které se nemusíš bát, za rozvázání všech vnitřních i vnějších pout. Odpros za to, že ses častokrát nechal dobrovolně fascinovat a spoutávat tím, co k Bohu nevede, že ses nechtěl vymanit z vazeb, vztahů a závislostí, které tě zotročovali, že sis v sobě choval staré bolesti a zranění, které tě ochromovaly. Odpros za svoji neposlušnost. Pros o Ducha svatého k vnitřnímu osvobození, vymanění z vnitřních závislostí a urovnání celého vnitřního života. Pros za schopnost nechat se Bohem vést.

7. den: "Abba, Otče!"

1) Texty Písma svatého

Řím 8,14-15: Neboť všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžete volat: "Abba, Otče!"

Gal 4,6: A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: "Abba, Otče!"

2) Zamyšlení

Písmo svaté nám zprostředkovává svědectví o Ježíšově jedinečném vztahu k Otci, který byl nejdůvěrněji vyjádřen jediným slovem: Abba. V tomto slově bylo zahrnuto celé jeho poslání a celý jeho život. Toto Abba v aramejštině, mateřské řeči Ježíšově, znamená zdobnělé důvěrné oslovení otce - naše "tatínku".

V Duchu svatém se podílíme na této Ježíšově modlitbě a na jeho lidské zkušenosti synovství. Sami bychom se nikdy nemohli odvážit přivlastnit si ve svém vztahu k Bohu toto Abba, kdyby nás k tomu sám Ježíš nevyzval a kdyby nás k tomu nevedl Duch svatý. Je to privilegium, nás křesťanů, že smíme k Bohu přicházet v této důvěryplné, dětinné atmosféře. Ježíš nás tím uvádí do svého vztahu k Otci a my smíme na sobě zažívat a prociťovat tutéž Otcovu blízkost jako on. V této blízkosti spočívá také zvláštní účinnost naší modlitby.

Duch svatý nás v modlitbě uvádí do zcela důvěrné, intimní lásky k Otci, a tím boří všechnu nedůvěru, ničí chlad a odtažitost, dává nám prožít radost Božího dítěte.

Vážme si tohoto privilegia a učme se naslouchat Duchu svatému, který se v nás takto modlí. Přidejme k tomu svůj hlas a svoje city, svoji lásku i oddanost.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za jeho vztah k nebeskému Otci a děkuj mu, že nám ho odhalil, že nás přivedl k Otci a učí nás modlit se tak, jak se modlil on. Děkuj mu za Ducha synovství a za to, že smíš Boha mít jako svého tatínka (Abba).

Odpros za životní postoje vzpoury a vzteku, kdy ses vnitřně stavěl proti Otci a vyčítal mu všechno možné, kdy jsi ztotožňoval Otce, Otce nebeského, s našimi pozemskými otci a nechal se tím zraňovat a vzdalovat od jeho náruče. Pros o Ducha synovství a o důvěrnost k Otci, o to, aby Duch svatý v tobě volal: Abba. I ty ze svého srdce volej: Abba, Otče! A pros, abys směl prožít radost Božího dítěte, prožít, co to znamená být milovaným dítětem Božím.

8. den: Duch svatý se modlí v nás

1) Texty Písma svatého

Gal 4,6: A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: "Abba, Otče!"

Řím 8,26-27: Právě tak i Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit, a Bůh, který zkoumá srdce, ví, co Duch žádá, a že jeho přimluva za křesťany je ve shodě s Boží vůlí.

2) Zamyšlení

Jednou z velkých překážek v působení Ducha svatého v nás je naše neschopnost přijmout svoji slabost. Všichni jsme slabí, ale ne všichni si to umíme přiznat. Slabost považujeme za něco nepatřičného, odmítáme ji, a tím se uzavíráme Boží pomoci. Tvrdíme-li v životě s Bohem, že vše umíme, že se také umíme modlit, jak můžeme zakusit přítomnost Ducha svatého v naší modlitbě? Církev učí, že kdykoliv se začínáme modlit, Duch svatý nás předchází svou milostí a přitahuje nás na cestu modlitby (srv. KKC 2670). Duch svatý nás tedy už vede k modlitbě a postupně jako učitel modlitby nás krok za krokem učí modlit se. Ale nejen to, on se modlí v nás. Sv. Jan Zlatoústý v jednom ze svých kázání řekl, že "modlitba je nevýslovná láska, která nepochází z lidí, ale má původ v božské milosti." (Supp., Hom. 6, De precatione: PG 64,462-6) Proto je třeba dávat Duchu svatému prostor v modlitbě, což není samozřejmé všem lidem.

Svou mnohomluvností či roztěkaností bráníme Duchu svatému, aby se v nás modlil. Trpíme přemírou ustavičného víru myšlenek, představ, fantazie, která je zamořena zbytečnými vjemy a obrazy. Proto se v nás Duch svatý těžko může projevit. Je třeba usilovat o tichost srdce, která je opakem rozptýlenosti, zvědavosti a upovídání. Musíme se učit přebývat v srdci, sestupovat do srdce, modlit se srdcem a žít v pokoji srdce. Dáme-li v modlitbě prostor Duchu svatému skrze ticho a naslouchání, on rozhoří naše srdce, upoutá naši pozornost na Krista a povede nás k tomu, abychom Ježíše oslavovali (srov. Jan 16,14). Duch svatý nás vede ke chvále, díky které překonáváme své slabosti a zotročení a můžeme zažít uzdravení a očištění. Duch svatý nás v modlitbě vede k poznání Otcovy vůle a k vytrvalosti a věrnosti v modlitbě.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za Ducha svatého, který se v nás modlí, který nás vede k Otci, který zná Boží vůli a přimlouvá se za nás ve shodě s ní. Děkuj za dar modlitby a za chvíle, kdy prožíváš radost z Boha a touhu konat, co se Bohu líbí.

Pros za odpuštění svého falešného sebevědomí, ve kterém sis myslel, že se umíš modlit a že se to sám naučíš. Odpros za to, že častokrát neuposlechl Boží pozvání k modlitbě. Odpros za vzpouru, s níž jsi odmítl zápasit se svou slabostí. Pros o Ducha svatého, aby se v tobě modlil. Pros o to, aby ti Pán pomohl otevřít se Duchu. Pros, abys přijal svoji slabost, ve které potřebuješ Ducha svatého, aby se v tobě modlil.

9. den: Dary pro službu v církvi

1) Texty Písma svatého

Ef 4,7-8.11-12: Ale každému z nás byly uděleny duchovní dary v takové míře, v jaké je chtěl Kristus dát. Proto se praví: ‚Vystoupil vzhůru, odvedl zajatce a dal lidem dary.‘ Tak určil jedny za apoštoly, jiné za kazatele mluvící pod vlivem vnuknutí, jiné za misionáře, jiné pak za pastýře a učitele, aby připravili křesťany k úkolům, které mají plnit, aby Kristovo tělo dělalo pokroky.

1 Kor 12, 4-11: Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zas tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.

1 Kor 14,1: Usilujte o to, abyste měli lásku. Horlivě se snažte o duchovní dary, hlavně však o to, abyste promlouvali pod vlivem vnuknutí.

2) Zamyšlení

V koncilní konstituci o církvi čteme: "Duch svatý rozděluje mezi věřící všech stavů zvláštní milosti, kterými se stávají schopnými a pohotovými k přijetí různých úkolů a poslání užitečných k obnově a růstu církve ... Tato charismata se mají přijímat vděčně a radostně, ať jsou oslnivá, či jen prostá a běžná, neboť jsou potřebám církve zvlášť přiměřená a užitečná." (LG 12)

Duch svatý tedy dává zvláštní dary, kterými uschopňuje člověka k něčemu, co ho přesahuje, co je nad jeho lidské schopnosti. Tyto dary nemají za cíl posvěcení dotyčného člověka, jsou to dary pro službu ve společenství. Existuje mnoho těchto duchovních darů, kterými nás Duch svatý zahrnuje, aby stále oživoval svoji církev.

Duch svatý tyto dary dává každému tak, jak chce. Tyto dary nejsou znamením svatosti nositele, ale svatosti Boží. Bůh je může udělit i hříšníkoví, který o ně prosí, a skrze něho pak konat svoje znamení. V tom je vidět Boží velikost a Boží zájem o spásu každého člověka, poněvadž Bůh tyto dary dává kvůli druhým, kvůli růstu církve, kvůli spáse světa.

Dary Ducha svatého hrají důležitou roli v duchovním budování církevní obce, v rozvoji společenství, a je třeba jim dát v našem životě to místo, které jim patří. Předpokladem pro přijetí darů a pro jejich správné užívání je pravidelný duchovní život ve společenství, vydanost Kristu, vzájemná jednota a skutečná láska. V církvi potřebujeme jeden druhého s jeho zvláštním obdarováním a službou. Církev potřebuje nás, lidi ochotné sloužit Bohu a druhým lidem, ale ochotné ne z vlastní síly a podle svých představ, ale z obdarování a pod vedením Ducha svatého.

3) Uvedení do modlitby

Chval Pána za dary, které dal lidem, za církev, kterou obdarovává a ve které smíš žít a v ní sloužit. Děkuj za obdarování druhých a také za dary, které dal tobě.

Odpros za nevděčnost vůči Pánu, pros za odpuštění, že jsi nechtěl některé dary přijmout nebo jsi nepřijal obdarování lidí kolem sebe. Pros o dary Ducha svatého, které potřebuješ ke službě. Pros o to, abys byl ochotný sloužit v církvi v moci a síle Ducha svatého.

Dodatek: Modlitby k Duchu svatému a k Panně Marii

Vzývání Ducha svatého

Přijď, Duchu svatý,
naplň srdce svých věrných
a zapal v nich oheň své lásky.

Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno.

A obnovíš tvář země.

Modleme se:

Bože, ty nám sesíláš svého Ducha, aby nás osvěcoval světlem pravdy; dej, ať nám tato jeho pomoc nikdy nechybí, abychom se dobře rozhodovali a správně jednali. Skrze Krista, našeho Pána.

Amen.

Hymnus Veni Creator Spiritus

Přijď, Tvůrce, Duchu svatý, k nám,
a navštiv myslí našich chrám,
z výsosti nebes zavítej,
do duší nám svou milost vlej.
Tys Utěšitel právem zván,
tys dar, jenž Bohem věčným dán,
zdroj živý, láskyplný dech,
tys posvěcení myslí všech.
Tys sedmi darů studnice,
prst Otcovy jsi pravice,
tys Bohem přislíbený host,
ty dáváš ústům výmluvnost.
Rač světlo v mysli rozžehnout,
vlíj do srdcí nám lásky proud,
našeho těla slabosti
zhoj silou svojí milosti.
Dál nepřítel zapuzuj
a duši pokoj uděluj,
ať vždycky pod vedením tvým
vyhnem se vlivům škodlivým.
Nauč nás Boha Otce znát
a Syna jeho milovat
a v tebe, Duchu svatý, zas
důvěrovati v každý čas. Amen.

Sekvence Veni Sancte Spiritus

Přijď, ó Duchu přesvatý,
rač paprsek bohatý,
světla svého v nás vylít.
Přijdi, Otče nebohých,
dárce darů přemnohých,
rač nám mysli osvítit.
Božský utěšiteli,
něžný duší příteli,
rač nás mile zotavit.
V práci libý pokoji,
smířiteli v rozbroji,
rač nás v pláči utiшит.
Světlo duši blažící,
srdce v tebe věřící,
rač milostně naplnit.
Člověk bez tvé pomoci,
slábne a je bez moci,
vše mu může uškodit.
Viny z duší našich smaž,
a vyprahlá srdce svlaž,
raněné rač vyhojit.
Srovnej, co je zkřivené,
zahřej, co je studené,
a nedej nám zabloudit.
Rač nás, v tebe věřící,
vroucně tebe prosící,
dary sedmi podělit.
Uděl v ctnosti prospěchu,
v smrti dodej útěchu
a dej v radost věčnou vjít.

Litanie k Duchu svatému I.

Pane, smiluj se. - Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se. - Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se. - Pane, smiluj se.
Bože, náš nebeský Otče, - smiluj se nad námi.
Bože Synu, Vykupiteli světa, - smiluj se nad námi.
Bože Duchu svatý, - smiluj se nad námi.
Bože v Trojici jediný, - smiluj se nad námi.
Duchu svatý, jenž vycházíš z Otce i Syna, - přijď k nám.
Božský Duchu, jenž jsi roven Otci i Synu, - přijď k nám.
Přislíbení nejněžnějšího a nejštedřejšího Otce, - přijď k nám.
Dare nejvyššího Boha, - přijď k nám.
Paprsku nebeského světla, - přijď k nám.
Původce všeho dobra, - přijď k nám.
Prameni života, - přijď k nám.
Ohni všechno stravující, - přijď k nám.
Ohnivá láska a duchovní pomazání, - přijď k nám.
Duchu lásky a pravdy, - přijď k nám.
Duchu moudrosti a rozumu, - přijď k nám.
Duchu rady a síly, - přijď k nám.
Duchu vědění a zbožnosti, - přijď k nám.
Duchu bázně Boží, - přijď k nám.
Duchu míru a mírnosti, - přijď k nám.
Duchu čistoty, - přijď k nám.
Duchu svatý, přijď a obnov tvářnost země, - prosíme tě, vyslyš nás!
Vlij světlo do našich duší, - prosíme tě, vyslyš nás!
Vtiskni svůj zákon do našich srdcí, - prosíme tě, vyslyš nás!
Rozněť je svou láskou, - prosíme tě, vyslyš nás!
Otevři nám poklady svých milostí, - prosíme tě, vyslyš nás!
Osvěcuj nás svým nebeským vnuknutím, - prosíme tě, vyslyš nás!
Upevni nás svou účinnou milostí, - prosíme tě, vyslyš nás!
Uděl nám milost znát jediné potřebné, - prosíme tě, vyslyš nás!
Pomoz, abychom se navzájem milovali a snášeli, - prosíme tě, vyslyš nás!
Učiň nás pozornými na všechna tvá vnuknutí, - prosíme tě, vyslyš nás!
Nauč nás správně se modlit a modli se s námi, - prosíme tě, vyslyš nás!
Pronikni nás láskou a shovívavostí k našim
bratřím a sestrám - prosíme tě, vyslyš nás!

Vlij nám velký odpor ke každému zlu, - prosíme tě, vyslyš nás!

Ved' nás ke správnému konání dobra, - prosíme tě, vyslyš nás!

Pomoz nám, abychom vytrvali ve spravedlnosti, - prosíme tě, vyslyš nás!

Bud' ty sám naší velkou odplatou, - prosíme tě, vyslyš nás!

Beránku Boží, tys na sebe vzal hříchy světa, - smiluj se nad námi.

Beránku Boží, tys na sebe vzal hříchy světa, - smiluj se nad námi.

Beránku Boží, tys na sebe vzal hříchy světa, - smiluj se nad námi.

Modleme se:

Bože, Duchu svatý, klaníme se ti v hloubi svého srdce a děkujeme ti, že v něm přebýváš. Prosíme tě, rozmnož v nás víru, naději a lásku, aby se naše srdce stala tvým pravým chrámem. Neboť ty žiješ a kraluješ s Otcem i Synem po všechny věky věků. Amen.

Litanie k Duchu svatému II.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.

Sestup na nás Duchu svatý a utvoř si v našich srdcích příbytek.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jenž jsi s Otcem i Synem uctíván, nauč nás žít ve stálé přítomnosti Boží.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jenž sídlíš v srdci Božího Syna, nauč nás poznávat tě a milovat.

Budiž veleben!

Duchu svatý, nauč nás žít v odevzdanosti a nezdolné důvěře v Boha.

Budiž veleben!

Duchu svatý, zapal v našich srdcích oheň své lásky.

Budiž veleben!

Duchu svatý, tajemná holubice, nauč nás chápat Písmo svaté.

Budiž veleben!

Duchu svatý, nauč nás správně se modlit.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jenž mluvíš ústy proroků, nauč nás žít v pokoji a míru duše.

Budiž veleben!

Duchu svatý, ohnisko láskou planoucí, nauč nás žít moudře a trpělivě.

Budiž veleben!

Duchu svatý, všemi dary vládnoucí, nauč nás žít v pokoře a skromnosti.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jehož pokladnice přetékají, nauč nás chápat cenu utrpení.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jehož pokladnice jsou bezedné, nauč nás správně využívat drahocenný čas. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, z jehož pokladů neubývá, chraň nás veškeré nelásky a pýchy.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jehož bohatství nikdo nespočítá, nauč nás čelit zbytečným myšlenkám a představám. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, dárce darů přemnohých, nauč nás vyhnout se planým činnostem a marným řečem. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi, nauč nás mlčet i co máme mluvit v pravý čas. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, láska věčná, nauč nás, abychom dávali dobrý příklad.

Budiž veleben!

Duchu svatý, dobroto neskonalá, dej nám vytrvalost v dobrém.

Budiž veleben!

Duchu svatý, sladký utěšiteli, nauč nás správně jednat s lidmi.

Budiž veleben!

Duchu svatý, milý duši příteli, nauč nás nikoho neposuzovat a křivdy zapomínat.

Budiž veleben!

Duchu svatý, světlo duši blažící, nauč nás vidět potřeby druhých, abychom nezanedbávali dobré skutky. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, otče ubohých, osvěcuj nás v čem chybujeme.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jenž konáš v duších zázraky, ved' nás bdělostí k dokonalosti.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jemuž není nic tajno, nauč nás unikat osidlům ďáblovým.

Budiž veleben!

Duchu svatý, jenž znáš budoucnost vesmíru, pomoz nám, abychom se vymanili z područí těla, světa a ďábla. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, jenž znáš i budoucnost naši, svěřujeme do Tvé ochrany a péče i svoje rodiny, přátele, dobrodince a všechen lid. *Budiž veleben!*

Duchu svatý, ved' nás svým světlem, naplňuj nás svou útěchou, a uč nás žít ke slávě Boží, skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Z modlitby bl. Alžběty od Nejsvětější Trojice

Stravující Ohni, Duchu lásky, sestup do mne,
jako by se v mé duši stalo vtělení Slova,
abych pro něho byla dalším lidstvím,
v němž by mohl obnovovat celé své tajemství.

Modlitba k Panně Marii, Snoubence Ducha svatého

Nejčistší Snoubenko Ducha svatého, daruj nám lásku svého neposkvrněného srdce jak k Bohu, tak k bližnímu, aby naše srdce byla chápavá a hodna všech darů Ducha svatého, neboť teprve v plnosti těchto darů tě dovedeme nazývat svou matkou a tebe ctít. Žehnej nám, Matko, uctíváme-li Ducha svatého a snažíme-li se stát hodnými jeho darů, abychom ve světě obnovili čest Boží.

Modlitba sv. Ildefonsa, kterou s obdivem citoval Pavel VI.

Prosím tě, snažně tě prosím, svatá Panno, abych přijal Ježíše prostřednictvím toho Ducha svatého, prostřednictvím kterého jsi ty porodila Ježíše. Aby má duše uvítala Ježíše skrze toho Ducha svatého, skrze něhož tvoje tělo počalo Ježíše. Abych miloval Ježíše v tom Duchu svatém, v kterém ho ty miluješ jako Pána a jako Syna.

Modlitby sestry Marie od Ukřižovaného Ježíše

Duchu svatý, osvět' mě.

Lásko Boží, stravuj mě.

Ved' mě na cestu pravdy.

Maria, Matko, provázej mne.

Požehnej mi s Ježíšem.

Ochraňuj mě před každým zlem,

klamem a nebezpečím.

Prameni míru a světla, přijď a osvět' mě.

Jsem hladová, přijď a nasyť mě.

Jsem žíznivá, přijď a osvěž mě.

Jsem slepá, přijď a daruj mi zrak.

Jsem chudá, přijď a obohat' mě.

Jsem nevědomá, přijď a pouč mě.

Duchu svatý, celá se ti odevzdávám.

Desátek slavného růžence k Duchu svatému

1. Ježíš, který Ducha svatého seslal.
2. Ježíš, kterého prosíme, aby svým Duchem posiloval naši víru, naději a lásku.
3. Ježíš, kterého prosíme o dar moudrosti, abychom rozpoznali pravé životní hodnoty.
4. Ježíš, kterého prosíme o dar rozumu, abychom pravdám Božím správně rozuměli.
5. Ježíš, kterého prosíme o dar rady, abychom se ve spleťtých životních situacích správně rozhodovali.
6. Ježíš, kterého prosíme o dar síly, abychom měli odvahu vykonat to, co po nás Bůh žádá.
7. Ježíš, kterého prosíme o dar poznání, aby nás stvořené věci vedly k poznání jejich stvořitele, našeho nejvyššího Pána.
8. Ježíš, kterého prosíme o dar zbožnosti, abychom se modlili rádi, upřímně a s důvěrou.

9. Ježíš, kterého prosíme o dar bázně Boží, abychom si vážili víry a milosti posvěcující a nebáli se ničeho kromě hříchu.

10. Ježíš, o němž chceme v síle Ducha svatého vydávat svědectví.